

Î N C H E I E R E

8 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Dumitru împotriva lui Savin Nicolae, cu privire la repararea prejudiciului material și demolarea gardului,

împotriva încheierii din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel formulate de Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin,

c o n s t a t ă :

La 9 noiembrie 2018, Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Savin Nicolae, cu privire la repararea prejudiciului material și demolarea gardului.

Reclamantul a solicitat repararea prejudiciului material, cauzat în urma distrugerii și demolării gardului, în mărime de 11 500 lei, dar și demolarea gardului construit samavolnic și fără acordul lui Savin Nicolae. La fel, acesta a solicitat compensarea cheltuielilor judiciare (f. d. 5).

Prin hotărârea din 18 aprilie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, acțiunea înaintată de Ciobanu Dumitru a fost respinsă ca neîntemeiată (f. d. 58, 63 – 67).

Împotriva acestui act de dispoziție, Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, a declarat apel nemotivat la 8 mai 2018 (f. d. 71).

Prin încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovezii taxei de stat în mărime de 333,75 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri (f. d. 75 - 76).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 28 iunie 2018, a respins cererea reprezentantului apelantului Ciobanu Dumitru, avocatul Brînza Constantin, cu privire la prelungirea termenului procedural de achitare a taxei de stat. Totodată,

instanța de apel a restituit apelul dedus judecății pentru neîndeplinirea indicațiilor din încheierea din 24 mai 2018 (f. d. 98 – 101).

La 4 iulie 2018, Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, a declarat recurs împotriva încheierii din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen, casarea parțială a acesteia și restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea ilegalității încheierii contestate, recurentul a afirmat că instanța de apel a stabilit greșit mărimea taxei de stat, care potrivit acestuia, este în mărime de 250 lei. El a menționat că a plătit suma data. Totuși taxa de stat determinată de instanța de apel poate fi modificată doar prin depunerea unei cereri de recurs.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta a fost depus în afara termenului legal și urmează a fi restituit, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 426¹ lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În corespundere cu articolul 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare încheierii.

La acest capitol, Colegiul judiciar constată că respectarea unui termen la formularea unui recurs reprezintă o limitare a dreptului persoanelor la un proces echitabil, sub aspectul dreptului de acces la justiție.

Instanța de recurs notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, parag. 40, *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, parag. 29, 33, *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, parag. 37, *Marc Brauer*, citată mai sus, parag. 34).

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea *Tricard*, *ibidem*, parag. 29, *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, parag. 16, *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, parag. 31).

Colegiul judiciar subliniază că recurentul a atacat încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul de control judiciar subliniază că, la 1 iunie 2018, a intrat în vigoare Legea nr. 17 din 5 aprilie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Potrivit acestei reforme procedurale, articolul 368 alin. (3) din Codul de procedură civilă a prevăzut că încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul. Respectiv, modificările operate în Codul de procedură civilă au condus la faptul că unele încheieri pronunțate de judecătorii,

care erau susceptibile de recurs separat, și-au pierdut această calitate. Cu titlu de exemplu, se menționează tipul încheierii sus – citate.

În aceste condiții, prin prisma articolului 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată consideră că legea procedurală civilă nouă impune obligații noi care reduc drepturilor procedurale ale recurentului. Prin urmare, legea menționată mai sus nu are efect retroactiv, iar încheierea din 24 mai 2018 a instanței de apel poate fi atacată de Ciobanu Dumitru.

Revenind la circumstanțele de fapt, instanța de recurs amintește că Ciobanu Dumitru a fost reprezentat, în cadrul procedurilor judiciare, de către avocatul Brînza Constantin, ales chiar de el (f. d. 4). Același reprezentant a semnat și a depus cererea de chemare în judecată, cererea de apel și cererea de recurs în numele recurentului (f. d. 6, 71 și 102). În aceste condiții, procedura în fața Curții Supreme de Justiție ar putea fi în mod legitim mai formală, asigurând scopurile sus – menționate (a se vedea Levages Prestations Services, citată anterior, parag. 48 sau Paljic vs Germania, 1 februarie 2007, parag. 51)

Colegiul judiciar reține că încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces (f. d. 77).

Potrivit avizului de recepție, la 4 iunie 2018, Ciobanu Dumitru a recepționat contra semnătură încheierea din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 81). Totodată, avocatul Brînza Constantin nu a primit acest act de procedură, din cauza indicării incomplete a adresei acestuia în citație (f. d. 82 - 83). Cu toate acestea, constatarea dată se înlătură, de vreme ce sediul reprezentantului recurentului se află în mun. Chișinău, pe str. Vlahuța, nr. 9A, ap. 8. Împrejurarea relatată se constată în baza mandatului seria MA nr. 0980152 din 8 septembrie 2017, eliberat de avocatul Brînza Constantin (f. d. 4). Acest fapt demonstrează într-un mod cert că avocatul a cunoscut despre încheierea sus – atacată la 4 iunie 2018.

Având în vedere cele menționate și prevederile articolelor 111 alin. (3) și 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată constată că termenul de declarare a recursului a început să curgă din 5 iunie 2018 și a expirat la 19 iunie 2018. Contrar celor stabilite, instanța învederează că recursul a fost depus la Curtea de Apel Chișinău la 4 iulie 2018 (f. d. 102).

În apărarea acestor acțiuni, Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, a comunicat că a luat cunoștință cu încheierea atacată la 21 iunie 2018 (f. d. 102).

Astfel, conform procesului – verbal al ședinței judiciare din 21 iunie 2018, avocatul recurentului s-a prezentat și a solicitat anexarea cererii de apel motivate. Cerința respectivă a fost impusă prin încheierea din 24 mai 2018. Prin același act procedural, acesta a fost obligat să anexeze dovada taxei de stat în mărime de 333,75 lei. Totuși, ultima indicație a instanței, avocatul nu a îndeplinit-o. Însă, având în vedere garanțiile unui proces echitabil, instanța de apel a amânat ședința de judecată pentru înlăturarea neajunsurilor, în special, achitarea taxei de stat (f. d. 90).

Din această perspectivă, prin prisma articolului 113 din Codul de procedură civilă, legislatorul a stabilit că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Așadar, în contextul de mai sus, instanța de apel a stabilit un nou termen pentru

executarea cerințelor impuse anterior. Or, instanța nici nu avea împuternici de a modifica termenul de contestare instituit de legea procedural civilă. În plus, în ședință de judecată din 21 iunie 2018, avocatul nu a informat instanța despre dezacordul cu încheierea sus – citată și dorința acestuia de a o contesta în condițiile legii. Deci, nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură.

Prin urmare, considerentele de mai sus probează faptul că reprezentantul recurentului se afla în cunoștință de cauză la 21 iunie 2018 despre obligațiile apărute în baza încheierii din 24 mai 2018. Totuși, fără a furniza vreo explicație pertinentă, acesta nu și-a motivat comportamentul, potrivit căruia a așteptat până la 4 iulie 2018 să depună cerere de recurs (a se vedea Seal vs Regatul Unit 7 decembrie 2010, parag. 82, 7 decembrie 2010 și Wyssenbach vs Elveția, 22 octombrie 2013, parag. 39-40).

În mod particular, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că statutul specific al avocaților le conferă o poziție centrală în administrarea justiției ca intermediari între public și instanțe. La fel, Curtea a subliniat faptul că, pentru ca membrii publicului să aibă încredere în administrație de justiție, trebuie să aibă încredere în capacitatea profesiei de avocat de a oferi o reprezentare efectivă (a se vedea Amihalachioaie vs Moldova, 20 aprilie 2004, parag. 27, Kyprianou vs Cipru (MC), 15 decembrie 2005, parag. 173, Morice contra Franței (MC), 23 aprilie 2015, parag. 132, și Jankauskas v. Lituania (nr.2), 27 iunie 2017, parag. 74).

La acest capitol, instanța de recurs opinează că avocatul recurentului trebuia să aibă cunoștință de regulile pertinente cu privire la ordinea contestării actelor judecătorești ca urmare a recepționării efective a acestora. Mai mult, el trebuia să acționeze cu o diligență deosebită datorită poziției sale de apărător, întrucât este evident că a cunoscut despre consecințele care pot urma în cazul dezacordului indicațiilor instanței în această procedură (a se vedea Foltis vs Germania, 30 iunie 2016, parag. 46).

Pe baza celor prezentate, instanța de recurs apreciază că părțile interesate sunt obligate să depună toate eforturile pentru a-și apăra interesele (a se vedea Teuschler vs Germania (dec.), 4 octombrie 2001 sau Ivanova și Ivașova vs Rusia, 26 ianuarie 2017, parag. 48 – 51). Mai mult, recurentul nu a demonstrat că a avut impedimente legale sau de altă natură să conteste încheierea din 24 mai 2018.

Totodată, instanța de judecată reiterează că în cauza Ghirea vs Moldova (26 iunie 2012), Ct.E.D.O. a considerat că suspendarea termenului de prescripție, pe motive insuficient de justificate, nu poate fi acceptată ca fiind compatibilă cu principiul egalității armelor, dar și cu principiul securității raporturilor juridice, garantate de articolul 6 al Convenției.

Drept consecință, Colegiul judiciar respinge solicitarea acestuia de repunere în termen.

Luând în considerare cele evocate, instanța de judecată constată că Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin a depus cererea de recurs la 4 iulie 2018, în afara termenului de 15 zile prevăzut în articolul 425 din Codul de procedură civilă.

Astfel, instanța de judecată observă că esența dreptului de acces al recurentului nu a fost afectată. Iar, restricția în cauză se întemeiază pe articolul 425

din Codul de procedură civilă, urmărește un scop legitim și este proporțională. Din această perspectivă, se decide în mod unanim de a refuza repunerea în termen și de a restitui recursul declarat de către Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, care a fost depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se refuză efectuarea repunerii în termen formulată de către Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin.

Se restituie recursul declarat de către Ciobanu Dumitru, reprezentat de avocatul Brînza Constantin, împotriva încheierii din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu